

ADVIES

Aan: Algemene raad
Van: Wetgevingsadviescommissie Wwft en sanctierecht
Datum: 27 mei 2026
Betreft: Tweede Tranche WIS – Concept Regeling en Memorie van Toelichting

SAMENVATTING

De Wetgevingsadviescommissie Wwft en sanctierecht (de **Commissie**) adviseert de algemene raad (**AR**) om een openbare reactie in te dienen op de concept regeling Tweede Tranche WIS, en daarbij aandacht te vragen voor verduidelijking en/of praktische invulling van de volgende aspecten.

Kernpunten

- a. *Aansluiting (terminologie) WIS, Antiwitwasverordening, IWT*
- b. *Reikwijdte advocatuur en praktische toepasbaarheid WIS*
- c. *Proportionaliteit van o.a. de nalevings- en auditfunctie*
- d. *Doorlopende risicobeoordeling en monitoring*

CONSULTATIEADVIES

1. Inleiding

Wij verwijzen naar het advies van de Commissie in het kader van de Eerste Tranche WIS (**WIS1**) van datum 18 juli 2024 (**Consultatieadvies WIS1**). Het wetsvoorstel dat voorligt, betreft de Tweede Tranche WIS (**WIS2**, tezamen met WIS1 de **WIS**). Tevens verwijzen wij naar het advies van de Commissie in het kader van de pre-consultatie van de WIS2 van datum 6 oktober 2025.

Het is goed te zien dat in de nieuwe conceptregeling van de WIS2 verdere aansluiting is gezocht bij de Europese antiwitwasverordening (**AMLR** of **antiwitwasverordening**), hetgeen naar verwachting de nalevingspraktijk ten goede zal komen. De tekst van de Memorie van Toelichting bij de WIS2 (de **Memorie**), zoals geconsulteerd op 15 april 2026, geeft ook nadere duiding aan de samenhang in de antiwitwasverordening en de WIS. Tegelijkertijd signaleren we dat de WIS geen eenvoudig stuk wetgeving is gezien de verwijzingen naar de antiwitwasverordening, zeker niet voor advocaten die incidenteel met de sanctieregeling en/of antiwitwaswetgeving te maken hebben.

Het is van belang dat de WIS, de antiwitwasverordening, de IWT en de uitwerking van deze regelgeving in AMvB's, Technische Reguleringsnormen (**RTS**) en Guidelines op elkaar aansluiten, dat de terminologie eenduidig is en dat juiste verwijzingen worden gemaakt. Zonder een goede aansluiting zal de uitvoerbaarheid voor de advocatuur mogelijk onder druk komen te staan. Nu er nog veel uitgewerkt dient te worden, zoals voor de WIS in AMvB's en voor de antiwitwasverordening in RTS-en en Guidelines, sluiten wij daarnaast niet uit dat, als het geheel beschikbaar is, nog verdere aandachtspunten opkomen.

Hieronder werken we de verschillende kernpunten nader uit. Vervolgens hebben wij artikelsgewijs commentaar opgenomen en enkele aanvullende opmerkingen ten aanzien van de Memorie gemaakt. In de bijlage hebben wij onze beantwoording van de vragen met betrekking tot de NRA verwerkt.

Dit advies dient in samenhang te worden gelezen met het Consultatieadvies WIS1.

Ad a. Aansluiting WIS, Antiwitwasverordening, IWT

Graag benadrukken we het belang van duidelijke en eenduidige terminologie en juiste verwijzingen, op dit moment, en met het oog op de wijzigingen/nadere uitwerkingen die er nog aankomen, zoals:

- Op dit moment verwijst de WIS1 vooralsnog naar de Wwft en de definitie van de advocatuurlijke diensten zoals in artikel 1a lid 4 sub c van de Wwft staan omschreven (**AML-diensten**), in tegenstelling tot de tekst van WIS2 die verwijst naar de advocatuurlijke diensten in artikel 3 onder 3 sub b van de (nieuwe) antiwitwasverordening, terwijl de Wwft straks zal vervallen.
- In de komende periode wordt de antiwitwasverordening verder uitgewerkt en ingevuld door onder meer RTS-en, die momenteel ter consultatie voorliggen en nog ter consultatie zullen worden aangeboden.
- Ten aanzien van de WIS zullen nadere uitwerkingen via AMvBs plaatsvinden, zoals de informatie-inwinning, frequentie van controles, de boetecategorieën en welke werkzaamheden niet mogen worden uitbesteed.

Voor een goede en werkbare toepassing is het van belang dat deze wijzigingen, alsmede eventuele aanvullende of nadere wetgeving, voor zover relevant voor de WIS en de daarin gebruikte terminologie, in de WIS worden verwerkt, aansluiten bij de antiwitwasverordening en in de praktijk worden afgestemd op de advocatuur. Naar wij begrijpen is het streven om de WIS tegelijkertijd met de antiwitwasverordening in werking te laten treden. De antiwitwasverordening treedt op 10 juli 2027 in werking. Voor de WIS zou dit dan naar wij begrijpen op 1 juli 2027 zijn, nu Nederlandse wetgeving (in beginsel) op 1 januari of op 1 juli van een jaar in werking treedt. Wij vragen ons hierbij af wat de consequentie voor de praktijkvoering is als de WIS ofwel 10 dagen voor de antiwitwasverordening in werking treedt (1 juli 2027), ofwel een half jaar nadat de antiwitwasverordening in werking is getreden (1 januari 2028)?

Ad b. Reikwijdte advocatuur en praktische toepasbaarheid WIS2

De WIS2 is enkel van toepassing op advocaten die vallen onder artikel 4.1.2 lid 2 onder j en k van de conceptregeling. Op advocaten die deze diensten (de procesvrijstelling daargelaten) maar ook andere diensten verrichten zal de WIS2 in het ene geval wel en in het andere geval niet van toepassing zijn (net als bij de Wwft en straks bij de antiwitwasverordening). De verplichtingen uit de WIS2, zoals de risicobeoordeling en het sanctierisicobeleid, zien daarom uitsluitend op klanten en transacties binnen het deel van de praktijk waarop de advocaat als instelling kwalificeert. Dit betekent dat deze verplichtingen niet generiek gelden voor alle dienstverlening, maar beperkt moeten blijven tot de relevante dossiers, wat de praktische uitvoering voor advocaten complex maakt. Dat komt boven op de complexiteit van het feit dat de WIS2 enkel ziet op EU sectorale sancties en nationaal geldende maatregelen en niet op de gerichte financiële sancties.

Ad c. Proportionaliteit van o.a. de nalevings- en auditfunctie voor kleine kantoren

Advocatenkantoren moeten, voor zover passend bij hun aard en omvang, een onafhankelijke nalevingsfunctie inrichten die het sanctierisicobeleid coördineert, tekortkomingen signaleert en bewustwording bevordert. Wat "passend" is qua nalevings- en auditfunctie hangt af van factoren zoals de grootte van de organisatie, de complexiteit van haar activiteiten en de risico's. Als het dagelijks beleid door twee of meer personen wordt bepaald, moet één van hen worden aangewezen als eindverantwoordelijke voor de naleving. Werknemers moeten periodiek opleidingen volgen die hen in staat stellen de verplichte controlemaatregelen correct uit te voeren, voor zover relevant voor hun taken.

De conceptregeling laat de invulling hiervan open. Ook de Memorie biedt voor (kleine) advocatenkantoren (te) weinig handvatten over hoe zij dit in de praktijk moeten invullen. Bepaalde discretionaire ruimte voor instellingen om een eigen beleid te bepalen aan de hand van de eigen specifieke omstandigheden is nodig, maar onzekerheid over de precieze inhoud en omvang van verplichtingen is belemmerend. Een uitwerking vergelijkbaar met bijvoorbeeld de Beleidsregel Toezicht Wwft Advocatuur van de dekens zou behulpzaam zijn.

Ad d. Doorlopende risicobeoordeling en monitoring

Advocatenkantoren moeten een doorlopende risicobeoordeling uitvoeren ten aanzien van hun klanten en transacties, waarbij zij onder meer rekening houden met de geldende sanctiemaatregelen, informatie van toezichthouders en de nationale risicobeoordeling, en risicofactoren als het type klant, transactie, leveringskanaal en betrokken landen of gebieden. Op basis hiervan moeten kantoren een formeel sanctierisicobeleid opstellen en toepassen, dat minimaal beschrijft hoe men beschikt over actuele sanctie-informatie, hoe de risicobeoordeling wordt geactualiseerd, hoe vastgestelde risico's worden beheerst, en hoe gewaarborgd wordt dat cliënten niet categorisch worden uitgesloten. Dit vraagt om een concrete beleidsstructuur binnen het kantoor. Het is aan de instelling zelf om de frequentie van de monitoring te bepalen, afgestemd op het sanctierisicobeleid. In de Memorie wordt hier enkele duiding aan gegeven door bij laag risico te verwijzen naar een 'jaarlijkse terugblik', maar dat instellingen met een hoger risico de monitoring consequenter moeten toepassen. Het is de vraag hoe dit moet worden toegepast binnen de advocatuur, en ook wat er wordt bedoeld met 'een jaarlijkse terugblik'. Nadere regels kunnen bij AMvB worden gesteld, maar die zijn er nog niet. Ook hier zou een uitwerking specifiek voor de advocatuur behulpzaam zijn.

2. Artikelsgewijs commentaar - Concept Regeling

Artikel 4.1.1 (Begripsbepalingen):

Een 'klant' is nu gedefinieerd als 'een natuurlijk persoon of rechtspersoon ten aanzien van wie een instelling cliëntonderzoeksmaatregelen als bedoeld in artikel 19 van de AMLR toepast. Dit zou voor inconsistentie kunnen zorgen in de toepassing van de WIS. Op basis van artikel 19 lid 6 AMLR bijvoorbeeld, zou soms ook de wederpartij als cliënt moeten worden aangemerkt voorzover een wederpartij geen advocaat heeft. Dit zou betekenen dat ook onder de WIS informatie moet worden ingewonnen over deze partij. De AMLR kent geen definitie van 'cliënt', wel van zakelijke relatie. Wellicht zou een definitie kunnen worden gehanteerd waarbij wordt verwezen naar het aangaan van een zakelijke relatie: 'een klant is een natuurlijk persoon of rechtspersoon met wie een zakelijke relatie wordt aangegaan'.

Een 'transactie' wordt in de conceptregeling omschreven als een '*handeling of samenstel van handelingen van of voor een klant of voor eigen rekening van de instelling waaronder het leveren van een product, verrichten van een financiële transactie of verlenen van een dienst*'. Die definitie is net anders dan in de Wwft, welke als volgt luidt: '*handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen*'. Ook al vervalt straks de Wwft en kent de antiwitwasverordening geen definitie van een transactie, het is onwenselijk dat een afwijkend transactiebegrip wordt geïntroduceerd. Als de wetgever het ook niet voor ogen heeft een nieuw begrip te hanteren, adviseren wij bij de definitie van een transactie in de Wwft te blijven. Als wel een nieuw begrip wordt geïntroduceerd zou het wenselijk zijn dat de wetgever een toelichting geeft op de wijziging, bijvoorbeeld: wat is het verschil tussen '*van of voor een klant of voor eigen rekening*' en '*van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen*'? Vallen bepaalde transacties wel onder de ene definitie, maar niet onder de andere?

Artikel 4.1.2 (Instellingen): Het is goed dat voor de advocatuurlijke dienstverlening waarop de WIS2 van toepassing is onder (k) (zo goed als) is aangesloten bij de definitie in artikel 3 onder 3 sub b antiwitwasverordening en niet bij die in artikel 1a lid 4 sub c van de Wwft. Bij de WIS1 is wel aangesloten bij die definitie van de Wwft en dat is onwenselijk, nu de definities op onderdelen van elkaar afwijken. Beseffende dat dit de consultatiereactie op de WIS2 en niet de WIS1 is, herhalen we hier dat ook bij de WIS1 zou moeten worden aangesloten bij de definitie van de advocatuurlijke diensten zoals omschreven in de antiwitwasverordening.

Toch is de definitie uit artikel 3, onder 3, sub b, van de antiwitwasverordening niet volledig overgenomen, nu de antiwitwasverordening spreekt van 'onroerend goed' en de WIS2 van 'onroerende zaken'. Dit kan mogelijk het gevolg zijn van een onvolledige of onjuiste Nederlandse vertaling van de antiwitwasverordening. Het is echter wenselijk dat de wetgever ingaat op dit verschil en verduidelijkt of sprake is van een daadwerkelijk inhoudelijk verschil, dan wel dat beoogd is aan te sluiten bij de definitie uit de antiwitwasverordening. Onder (i) en (k) wordt daarnaast zowel verwezen naar klant als naar cliënt. Is hier bewust een onderscheid gemaakt of moet dit beide keren een verwijzing naar 'klant' zijn in lijn met de terminologie van de WIS?

Tot slot, in artikel 4.1.2 lid 1 sub k van de concept regeling wordt verwezen naar 'natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die als advocaat...'. Vervolgens spreekt de conceptregeling telkens van de instelling. Kan voor kantoren met meerdere advocaten worden verduidelijkt wanneer het kantoor en wanneer de individuele advocaat wordt bedoeld? Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn dat elke individuele advocaat werkzaam binnen een kantoor een eigen sanctierisicobeleid zou moeten hebben.

Artikel 4.1.4 (Verhouding tot Europese verordeningen): In dit artikel wordt naar voren gebracht dat de verplichtingen die reeds gelden op basis van de antiwitwasverordening niet onder de WIS vallen. Dit wordt verder uitgewerkt in de Memorie. Op basis van de Memorie wordt duidelijk dat de WIS zich richt op de andere sancties, zoals sectorale sancties en nationale sancties. Uit de lezing van het artikel zelf is dat moeilijk af te leiden. Het vergt kennis van de werking van de verschillende sanctieregelgeving om dit op een juiste manier toe te passen. Verduidelijking in het artikel zelf heeft wat ons betreft de voorkeur.

Artikel 4.3.1 (Informatie-inwinning): De instelling dient informatie in te winnen over onder meer de uiteindelijk begunstigde en te controleren of die onderwerp is van een sanctiemaatregel (artikel 4.3.2 concept regeling). Een uiteindelijk begunstigde is volgens de WIS2 een uiteindelijk begunstigde als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder 28 van de antiwitwasverordening. Dat is dan bijvoorbeeld iemand met een eigendomsbelang van 25% of meer (zie artikel 52 lid 1 antiwitwasverordening). Zoals eerder gesteld, ziet de WIS2 enkel op EU sectorale sancties en nationaal geldende maatregelen. Overeenkomstig de antiwitwasverordening moet in het kader van gerichte financiële sancties worden nagegaan of de uiteindelijk begunstigten onderworpen zijn aan gerichte financiële sancties en, in het geval van een cliënt of partij bij een juridische constructie die een juridische entiteit is, of natuurlijke of rechtspersonen die onderworpen zijn aan gerichte financiële sancties zeggenschap hebben over de juridische entiteit of meer dan 50% van de eigendomsrechten van die juridische entiteit bezitten of een meerderheidsbelang erin hebben, zij het individueel of collectief (artikel 20 lid 1 sub d antiwitwasverordening). Het is wenselijk dat de wetgever een nadere toelichting geeft op deze verschillende verplichtingen en hoe die zich tot elkaar verhouden. Op basis van de WIS dient ook informatie over de uiteindelijk begunstigten te worden ingewonnen. De vraag die gesteld zou kunnen worden als het om financiële sancties gaat, is of het dan alsnog gevolgen onder de WIS heeft. Het volgende voorbeeld kan worden gegeven: als de advocaat erachter komt dat hij wel met een gesanctioneerde uiteindelijk begunstigde te maken heeft (25% of meer, maar geen 50%), maar

de uiteindelijk begunstigde niet meer dan 50% eigendom in handen heeft. In dat geval wordt niet voldaan aan het 50% sanctie-criterium (zoals omschreven in artikel 20 lid 1 sub d antiwitwasverordening). Moet er dan op basis van artikel 4.4.1 wel worden gemeld aan de FIU en/of CMS? Of heeft dit geen gevolgen voor de WIS nu het om financiële sancties gaat en is voor dit artikel 4.3.1 alleen informatie van belang voorzover het gaat om sectorale sancties of nationaal geldende maatregelen?

Artikel 4.3.2 (Controle van klanten) (zie ook opmerking onder Memorie, minderheidsaandeelhouders): Ter verduidelijking; wat moet er voorafgaand aan het aangaan van de zakelijke relatie worden gecontroleerd ten aanzien van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de klant om vast te stellen dat het geen onderwerp is van een sanctiemaatregel?

Artikel 4.3.3 (Controle van transacties): Artikel 4.3.3 lid 1(b) veronderstelt kennis van reeds uitgevoerde en uit te voeren transacties. Gelet op de aard van de dienstverlening van advocaten zijn zij (anders dan bijvoorbeeld banken) veelal niet (actief) betrokken bij alle transacties van klanten (zoals transacties met derden of interne transacties), maar slechts bij die waarbij zij adviseren of bijstand verlenen. Zie in dit kader ook onze eerdere opmerking over de reikwijdte voor de advocatuur (*Onder b. Reikwijdte advocatuur en praktische toepasbaarheid WIS*). Tegen deze achtergrond zou artikel 4.3.3 lid 1(b) voor de advocatuur aanpassing behoeven of in ieder geval verduidelijking dat dit uitsluitend ziet op transacties waarbij de advocaat actief betrokken is.

Daarnaast wordt in lid 3 van dit artikel 4.3.3 verwezen naar gerichte financiële sancties. Als wij het goed begrijpen, vallen de gerichte financiële sancties niet binnen de reikwijdte van de WIS. Hoe verhoudt dit specifieke lid 3 zich tot artikel 4.1.4?

Artikel 4.5.1 (Opleiding werknemers): In dit artikel wordt verwezen naar 'werknemers'. Volgens de Memorie (paragraaf 2.5.5, niet herhaald bij de artikelsgewijze toelichting) slaat dat ook op degene die het beleid bepaalt. Het verdient aanbeveling om te verduidelijken wie de normadressaat van dit artikel zijn. Hoe zit het bijvoorbeeld met een (groot) advocatenkantoor met veel partners die geen werknemer zijn van het kantoor en ook niet allemaal het dagelijks beleid bepalen? Het heeft de voorkeur dat het werknemersbegrip in het artikel zelf wordt uitgelegd (of in artikel 4.1.1) en niet enkel in de inleidende bepalingen van de Memorie.

Artikel 7.2.2 (Doorbreking geheimhouding in verband met nalevingstoezicht): In het kader van de doorbreking van de geheimhouding voor advocaten verwijzen wij naar de opmerkingen die zijn gemaakt in het Consultatieadvies WIS1, in het bijzonder onder 'Ad a. – Doorbreking van geheimhoudingsplicht en reikwijdte'.

Artikel 8.1.2 (Geheimhouding): Voor zover in lid 1 of lid 2 van dit artikel 8.1.2 aan een hierin genoemd(e) bestuursorgaan of toezichthouder de bevoegdheid wordt gegeven om informatie openbaar te maken, vestigen wij de aandacht op het respecteren van de wettelijk verankerde kernwaarde vertrouwelijkheid van de advocatuur en zien wij daarnaast graag toegevoegd dat deze openbaarmaking uitsluitend geschiedt met inachtneming van (grond-)wettelijke waarborgen voor bescherming van persoonsgegevens en vertrouwelijke bedrijfsgegevens in het algemeen, en de rechten van een verdachte in voorkomend geval.

3. Aanvullende opmerkingen - Memorie

Onder 2.5.3, blz. 10: terminologie "minderheidsaandeelhouders": deze verwijzing lijkt erop te duiden dat alle minderheidsaandeelhouders bekend zouden moeten zijn en ook gescreend moeten worden

op sancties. Het zou logischer zijn om expliciet aan te geven dat dit risicogebaseerd is. Daarnaast wordt aangegeven dat in bepaalde situaties meer informatie wordt ingewonnen met als voorbeeld complexe structuren. Dit zou alleen zo moeten gelden als er andere verhoogd risico-elementen spelen. Wellicht kan hier aansluiting worden gezocht bij de definitie uit de antiwitwasverordening.

Onder 2.5.3, blz. 10: Terminologie "transactiepatronen": dit is zeer nuttig voor financiële instellingen, maar voor de advocatuur is monitoren op transactiepatronen beperkt uitvoerbaar gelet op type dienstverlening, welke vaak incidenteel van aard is. Graag zouden wij een verduidelijking zien ten aanzien van de proportionele verwachtingen/inspanningen die van advocaten worden verwacht (zie ook de eerdere opmerking onder artikel 4.3.3 (*Controle transacties*) hierboven).

Onder 2.5.3, blz. 10: Terminologie omzeilingslanden: in de Memorie worden termen zoals "landen met verhoogd omzeilingsrisico" of omzeilingslanden gebruikt zonder formele aanwijzing, afgezien van een zeer specifieke aanwijzing in het kader van de verordeningen betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren. Het verdient aanbeveling om dit concreet uit te werken tot een formeel overzicht of duidelijke criteria op te stellen op basis waarvan instellingen zelf de afweging kunnen maken.

Onder 2.5.4, blz. 12: Hier is aangegeven dat 'omzeilingsmeldingen' zowel bij het CMS als de FIU dienen te worden gemeld. Het verdient aanbeveling om te verduidelijken of een melding bij het CMS altijd ook dient te leiden tot een melding bij de FIU of enkel onder omstandigheden (zoals omzeilingsmeldingen).

4. Uitvoeringsconsequenties

Advocaten zijn verplicht om aan de hand van ingewonnen informatie te controleren of de klant, diens uiteindelijk begunstigde of de eigendoms- en zeggenschapsstructuur onderwerp is van een sanctiemaatregel, waarbij in ieder geval een controle plaatsvindt bij aanvang van de zakelijke relatie. Daarnaast moeten zij controleren of transacties verboden zijn op grond van sanctiemaatregelen en of er in het samenstel van uitgevoerde transacties aanwijzingen zijn die duiden op het overtreden of omzeilen van sanctiemaatregelen. Klanten mogen niet categorisch worden uitgesloten. Dit stelt concrete eisen aan het cliëntacceptatie- en dossierproces en heeft daarmee ook direct impact op de praktijkvoering.

5. Samenhang met andere wetsvoorstellen

Eerste Tranche WIS

Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering

Antiwitwasverordening

BIJLAGE: VRAGENLIJST NRA IN CONCEPTREGELING

NRA-vragen

Hieronder volgen onze antwoorden, weergegeven in blauwe hoofdletters. Wij onderschrijven het nut van een praktisch, actueel en sectorspecifiek uitgewerkte NRA met heldere indicatoren.

Vragen tijdens de consultatie over de nationale risicobeoordeling

Een nieuwe verplichting uit de Europese anti-witwasrichtlijn (Richtlijn (EU) 2024/1640) is het opstellen van een nationale risicobeoordeling (NRA) van de risico's op niet-naleving en ontduiking van gerichte financiële sancties. Met artikel 1.5 van de Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering wordt deze verplichting geïmplementeerd. Omdat de richtlijn ruimte laat voor een eigen invulling op nationaal niveau en omdat op basis van onderhavig voorstel instellingen rekening moeten houden met de NRA in hun sanctiebeleid, willen wij via deze consultatie ophalen hoe deze NRA zo praktisch, nuttig, effectief en tijds- en kostenefficiënt mogelijk kan worden ingericht.

De vragen hieronder zijn thematisch geordend en hebben primair betrekking op gerichte financiële sancties uit de NRA. Experts en in het bijzonder instellingen onder dit wetsvoorstel worden uitgenodigd hun ervaringen en suggesties te delen.

1. Doel en functie van de NRA

- a) Moet de NRA vooral richtinggevend zijn (prioriteiten benoemen) of ook normstellend (minimale eisen formuleren)? **ALLEEN RICHTINGGEVEND; NORMEN STAAN IN DE WET**
- b) Hoe kan de NRA u het meest helpen om uw rol als poortwachter effectief uit te voeren? **ALS ER CONCRETE RISICO'S IN WORDEN GENOEMD**

2. Structuur en reikwijdte

- c) Wat zou voor u de meest bruikbare vorm zijn: een overkoepelend rapport, sectorfiches, een dynamisch online dashboard, of een combinatie daarvan? **BEKNOPT RAPPORT**
- d) Welke mate van detail acht u wenselijk: een nationale prioriteitenagenda (hoog/middel/laag risico) of meer uitgebreide beschrijvingen van dreigingen en kwetsbaarheden? **UITGEBREIDE BESCHRIJVING VAN DREIGINGEN/ KWETSBAARHEDEN DIE INSTELLINGEN MEE KUNNEN NEMEN IN HET RISICOBELID**

- e) Hoe kijkt u aan tegen de reikwijdte: uitsluitend gerichte financiële sancties, of ook bredere sanctieregimes (bijvoorbeeld sectorale sancties)? **ALLEEN VOOR ZOVER RELEVANT OM GOED UITVOERING TE GEVEN AAN DE SANCTIES EN ER CONCRETE RISICO'S TE NOEMEN ZIJN.**
- f) Hoe kan de NRA het best aansluiten op de verplichting tot een eigen risicoanalyse? **DUIDELIJKE CONCRETE RISICO'S IN NRA**
- g) Wat zou u helpen om bevindingen uit de NRA eenvoudiger te vertalen naar beleid, procedures en klantonderzoek binnen uw instelling, inclusief de verplichte eigen risicoanalyse van de instelling? **DUIDELIJKE EN CONCRETE TEKSTEN (GEEN DIKKE RAPPORTEN MET 'VAGE' BESCHRIJVINGEN).**

3. Analyse van de risico's

- h) Hoe kan de NRA het duidelijkst inzicht en prioritering geven aan risico's (bijvoorbeeld via een risicomatrix, scores of een narratieve toelichting)? **RISICOMATRIX MET TOELICHTING**
- i) Welke onderbouwing is voor u het meest bruikbaar: kwantitatieve gegevens (statistieken, meldingen), kwalitatieve inzichten (casusbeschrijvingen, typologieën) of een combinatie daarvan? **IN IEDER GEVAL STATISTIEKEN EN FEITEN MET TOELICHTING EROP ZODAT ZE GOED TE BEGRIJPEN ZIJN.**
- j) In welke mate heeft u behoefte aan sectorspecifieke analyses of indicatoren? **HET KAN NUTTIG ZIJN INDIEN CONCRETE RISICO'S BEKEND ZIJN**
- k) Zou het nuttig zijn als de NRA standaardindicatoren aanreikt (bijvoorbeeld signalen of patronen die instellingen kunnen gebruiken in hun eigen risicoanalyse)? **JA**

4. Actualiteit en dynamiek

- l) Wat zou voor u de optimale frequentie zijn van updates of aanvullingen? **1X PER JAAR**
- m) Heeft u meer aan een vaste cyclus met tussentijdse korte updates, of aan een meer continu proces (bijvoorbeeld jaarlijkse factsheets of thematische modules)? **VASTE CYCLUS**
- n) Via welke kanalen zou u updates het liefst ontvangen (rapport, nieuwsbrief, interactieve tool, anders)? **NIEUWSBRIEF**

5. Samenwerking en dialoog

- o) Hoe zou de totstandkoming van de NRA volgens u het best vorm krijgen (literatuurstudie, praktijkonderzoek, consultaties, data-uitwisseling, expertgroepen)? **DATA-UITWISSELING EN PRAKTIJKONDERZOEK**
- p) Welke rol kan/moet de private sector spelen in het leveren van input, en wat zijn mogelijke drempels (bijv. capaciteit, vertrouwelijkheid van data)? **EXPERTISE EN EVENTUEEL DATA MITS AANWEZIG EN GEDEELD KAN WORDEN IVM VERTROUWELIJKHEID.**
- q) Moet de interactie tussen overheid, toezichthouders en instellingen structureler worden ingericht rondom risico-identificatie? En zo ja, wat is daarvoor een goede vorm? **KENNISCENTRUM SANCTIES/FAQ'S I.C.M. MET RONDE TAFEL**

